

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till
lag om driftskompatibilitet för elektroniska vägtullsystem**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om driftskompatibilitet för elektroniska vägtullsystem. I lagen bestäms om tekniska krav på elektroniska system för inkassering av vägtullar och om det europeiska elektroniska systemet för vägtullar. Genom lagen genomförs kommissionens beslut om definitionen av det europeiska systemet för

elektroniska vägtullar och tekniska uppgifter för detta. Det föreslås att den nuvarande lagen om system för inkassering av elektroniska vägtullar upphävs. Bestämmelserna i den lagen intas med smärre tekniska ändringar i den nya lagen.

Lagen avses träda i kraft så snabbt som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 Nuläge	3
1.1 Allmänt	3
1.2 Lagstiftningen i EU	3
2 Målsättning och de viktigaste förslagen	5
3 Propositionens konsekvenser	5
4 Beredningen av propositionen	6
DETALJMOTIVERING	7
1 LAGFÖRSLAG	7
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	17
3 IKRAFTTRÄDANDE	17
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	17
LAGFÖRSLAG	20
om driftskompatibilitet för elektroniska vägtullsystem	20

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Allmänt

Inom det europeiska systemet för elektroniska vägtullar (*EETS, European Electronic Toll Services*) behöver en väganvändare endast en fordonsutrustning och ett kontrakt med en betalningsförmedlare för att betala vägtullar inom elektroniska vägtullsystem i det europeiska vägnätet. EETS-betalningsförmedlare tillhandahåller fordonsutrustning för kunderna med vars hjälp information insamlas om hur fordon färdas inom vägtullsområden som omfattas av EETS (*EETS-område*). Användaren kan betala sina vägtullar till betalningsförmedlaren med en faktura. Vägtullen kan vara en avgift, skatt eller tull. Betalningsförmedlaren svarar för EETS-användarens räkning för betalningarna till alla vägtullsoperator som ansvarar för EETS-områden där fordonet har framförts. Med samma utrustning kan betalningsförmedlaren också tillhandahålla andra tjänster som väganvändaren behöver, till exempel trafikuppgifter och uppgifter om störningar i realtid.

Syftet med EETS är att göra det lättare att färdas i det europeiska vägnätet, att främja uppkomsten av en marknad för trafikrelaterade ICT-tjänster som omfattar hela Europeiska unionen (EU) och att tillhandahålla nya instrument för att driva en europeisk trafikpolitik. Prissättning av trafiken håller på att bli ett allt viktigare trafikpolitiskt instrument inom EU. De avgifter som inkasseras med hjälp av systemen används i huvudsak för att bygga och underhålla trafikinfrastruktur. Genom att främja elektroniska vägtullsystem strävar man efter att förbättra trafiksäkerheten och minska trafikstockningar, eftersom de gör det möjligt att inkassera avgifter utan att använda bommar på vägarna.

EETS kompletterar medlemsstaternas nationella eller lokala elektroniska vägtullsystem. Medlemsstaterna beslutar själva om de inför vägtullar samt om avgifternas uppbyggnad och storlek. I medlemsstaterna an-

vänds för närvarande ungefär 200 elektroniska vägtullsystem. Endast en del av dem är kompatibla. I Europa finns ännu inga EETS-betalningsförmedlare. Frankrike utvecklar som bäst de första elektroniska vägtullsystemen som gör det möjligt att använda EETS.

Finland är ett av de få EU-länder som ännu inte tillämpar några vägavgifter. I regeringsprogrammet är det inskrivet att man kommer att utreda möjligheten att ta i bruk vägavgifter som grundar sig på satellitbaserad positionering. Enligt regeringsprogrammet kommer regeringen att främja nya tjänster, ekonomisk styrning och innovationer inom de intelligenta transportsystemen med utgångspunkt i den nationella strategin för intelligenta transportsystem. Med hjälp av intelligenta transportsystem stöder man utvecklandet av effektivare trafik. År 2009 utarbetade kommunikationsministeriet i samarbete med andra aktörer inom den offentliga sektorn och näringslivet en nationell strategi för intelligenta transportsystem. Statsrådet antog ett principbeslut om strategin den 15 april 2010. I strategin definieras principerna, målen, prioriteringarna och spetsprojekten för utvecklingen av intelligenta transportsystem.

I den trafikpolitiska redogörelse som regeringen överlämnade till riksdagen den 12 april 2012 konstateras att prissättningen av trafiken utvecklas så att den styr och effektiviserar användningen av trafiksystemet, ökar säkerheten och minskar miljöverkningsarna samt finansierar underhållet och utvecklingen av trafiksystemet. En långsiktig strategi för prissättningen utformas och dess koppling bl.a. till finansieringen av trafiksystemet och bilbeskattningen definieras. I detta syfte har man inrättat en arbetsgrupp som utreder en rättvis och intelligent trafik. Arbetsgruppen slutför sitt arbete före utgången av 2013.

1.2 Lagstiftningen i EU

Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/52/EG om driftskompatibilitet mellan elektroniska vägtullsystem i gemenskapen (*driftskompatibilitetsdirektivet*) utfärdades

den 29 april 2004. Genom direktivet fastställs de villkor som är nödvändiga för att införa ett europeiskt vägtullsystem. Enligt artikel 1 i driftskompatibilitetsdirektivet ska direktivet tillämpas på elektronisk inkassering av alla slags vägavgifter på hela gemenskapens vägnät, inklusive vägar i och utanför städer, motorvägar, större och mindre vägar, samt olika anläggningar som tunnlar, broar och färjor. Det ska inte tillämpas på elektroniska vägtullsystem där utrustning inte behöver installeras i fordon. Till dem hör till exempel system som baserar sig på bildidentifiering av registreringsskylten. Direktivet tillämpas inte heller på små, rent lokala vägtullsystem för vilka kostnaderna för att uppfylla kraven i direktivet inte står i proportion till fördelarna.

Direktivet berör inte vägtullpolitiken, utan endast sättet att inkassera elektroniska vägtullar. Det ålägger inte heller medlemsstaterna att införa elektroniska vägtullsystem. Enligt det ska medlemsstater som har vägtullsystem vidta de åtgärder som krävs för att öka användningen av elektroniska vägtullsystem. I direktivet fastställs de tekniska lösningar som ska tillämpas i elektroniska vägtullsystem, om medlemsstaterna inför ett eller flera sådana. Systemen ska tillämpa en eller flera av följande tekniska lösningar: satellitbaserad positionsbestämning (GNSS), mobilkommunikation enligt GSM/GPRS-standarden och 5,8 GHz mikrovågor. Genom att fastställa de tekniska lösningarna försöker man säkerställa att fordonsförare kan tillhandahållas tjänster i hela unionen. I direktivet förutsätts att den fordonsutrustning som betalningsförmedlarna tillhandahåller sina kunder är kompatibla med de vägtullsystem som tillämpar ovan nämnda tekniska lösningar.

I direktivet bestäms också om införandet av det europeiska systemet för elektroniska vägtullar. Kommissionen bemyndigas att fatta beslut om definitionen av systemet och att fatta tekniska beslut om upprättandet av systemet. De fattas med beaktande av det så kallade kommittéförfarandet enligt artikel 5 i rådets beslut 1999/468/EG om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter. De medlemsstater som har nationella system för inkassering av vägtull på elektronisk väg

åläggs att se till att vägtullsoperatörerna och/eller betalningsförmedlarna ger sina kunder tillgång till det europeiska systemet för elektroniska vägtullar efter att kommissionen har fattat beslut om definitionen av systemet. För alla fordon som väger över 3,5 ton och för alla fordon som får transportera fler än 9 personer ska tillgång ges senast tre år efter definitionen. För alla andra typer av fordon ska tillgång ges senast fem år efter definitionen.

Kommissionens beslut 2009/750/EG om definitionen av det europeiska systemet för elektroniska vägtullar och tekniska uppgifter för detta (*EETS-beslutet*) gäller den ovan nämnda definitionen av det europeiska systemet för elektroniska vägtullar. Systemet kallas det europeiska systemet för elektroniska vägtullar eller EETS (*European Electronic Toll Services*). Kommissionen antog beslutet den 6 oktober 2009, så för den första fordonskategorin som nämns i direktivet borde tillgång till systemet ha getts från och med den 6 oktober 2012 och för alla andra typer av fordon borde tillgång ges från och med den 6 oktober 2014.

I EETS-beslutet bestäms om rättigheter och skyldigheter för EETS-betalningsförmedlare, vägtullsoperatör och EETS-användare. I beslutet bestäms dessutom om bestämmande av vägtullar, nationella register över EETS-betalningsförmedlare och EETS-områden samt om tekniska krav på den utrustning som behövs för att använda EETS. I beslutet bestäms också om anmälda organ som bedömer utrustningens överensstämmelse med kraven och lämplighet för användning.

Enligt EETS-beslutet ska EETS-betalningsförmedlare tillhandahålla alla användare tillgång till EETS i EU:s hela territorium. EETS-användarna, som kan vara fysiska eller juridiska personer, ingår EETS-kontrakt med betalningsförmedlare. Betalningsförmedlare ska upprätthålla sin täckning av alla EETS-områden i det europeiska vägnätet. EETS-områden är alla vägtullsområden i medlemsstaterna som omfattas av driftskompatibilitetsdirektivets tillämpningsområde.

Med vägtullsoperatör avses i EETS-beslutet en offentlig eller privat organisation som tar ut vägtullar för fordonstrafik i ett

EETS-område. Vägtullsoperatörerna ska på icke-diskriminerande grund godta alla betalningsförmedlare inom som begär att få tillhandahålla EETS i det eller de EETS-områden som vägtullsoperatören ansvarar för.

EETS kompletterar medlemsstaternas nationella eller lokala elektroniska vägtullssystem. Medlemsstaterna kan fortfarande behålla eller införa egna nationella eller lokala system. Inom de elektroniska vägtullssystem som omfattas av driftskompatibilitetsdirektivet tillämpningsområde ska det emellertid finnas tillgång till systemet enligt EETS-beslutet. I EETS-beslutets ingress konstateras dessutom att om medlemsstaterna har vägtullssystem ska de vidta nödvändiga åtgärder för att öka användningen av elektroniska vägtullssystem och sträva efter att säkerställa att minst 50 % av trafikflödet vid varje vägtullstation kan använda elektroniska vägtullssystem.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

Syftet med propositionen är att genomföra kommissionens EETS-beslut. Enligt artikel 22 i EETS-beslutet riktar sig beslutet till medlemsstaterna. I lagen bestäms om rättigheter och skyldigheter för EETS-betalningsförmedlare, vägtullsoperatör och EETS-användare. I lagen bestäms om krav på EETS-betalningsförmedlare. Trafiksäkerhetsverket beviljar betalningsförmedlare som är etablerade i Finland och som uppfyller kraven registrering. Trafiksäkerhetsverket för också register över betalningsförmedlare och EETS-områden. I lagen bestäms också om tekniska krav på den utrustning som behövs för att använda EETS och om bedömning av utrustningens överensstämmelse med kraven och lämplighet för användning. Trafiksäkerhetsverket svarar för marknadstillsynen över denna utrustning.

Driftskompatibilitetsdirektivet har genomförts genom lagen om system för inkassering av elektroniska vägtullar. Enligt 4 § 2 mom. i den lagen kan genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser utfärdas om de tekniska villkor eller villkor avseende förfarandet som ingår i bilagan till direktivet och som

det elektroniska vägtullssystemet skall uppfylla. Kommissionens EETS-beslut reglerar också sådana frågor som inte kan anses omfattas av detta bemyndigande att utfärda förordning. Till dem hör till exempel rättigheterna och skyldigheterna för olika EETS-aktörer, medlemsstaternas skyldighet att föra register över betalningsförmedlare och vägtullsområden samt bestämmelserna om marknadstillsyn. Dessutom bör det beaktas att enligt 80 § 1 mom. i grundlagen ska bestämmelser om grunderna för individens rättigheter utfärdas genom lag. För att åstadkomma en konsekvent och klar helhet föreslås att EETS-beslutet i sin helhet genomförs genom lag.

Den föreslagna lagens bestämmelser om rättigheter och skyldigheter för EETS-betalningsförmedlare och vägtullsoperatör innehåller flera hänvisningar till EETS-beslutets bestämmelser, som är mycket detaljerade och delvis tekniska. Dessa rättigheter och skyldigheter berör en begränsad yrkesgrupp. Hänvisningstekniken har inte använts i fråga om EETS-användarnas rättigheter och skyldigheter.

I artikel 10 i EETS-beslutet åläggs alla medlemsstater med minst ett EETS-område att inrätta ett förlikningsorgan som ska avgöra tvister mellan EETS-betalningsförmedlare och vägtullsoperatör. I artikel 11 bestäms om medlingsförfarandet och förlikningsorganets rätt att få uppgifter. Lagförslaget innehåller inga bestämmelser om förlikningsorganet. Det är ändamålsenligt att besluta om förlikningsorganet och dess sammansättning först när och om Finland beslutar att ta i bruk EETS-områden och man känner till den eller de vägtullsoperatörer som ansvarar för dem. Enligt artikel 10.2 i EETS-beslutet ska förlikningsorganet till sin organisation och juridiska form vara oberoende av avgiftsuttagarnas och EETS-betalningsförmedlares kommersiella intressen.

Det föreslås att den nuvarande lagen upphävs. Dess bestämmelser, genom vilka driftskompatibilitetsdirektivet har genomförts, intas med vissa tekniska ändringar i den nya lagen.

3 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga direkta ekonomiska eller andra konsekvenser. Eftersom det för närvarande inte finns några sådana elektroniska vägtullar som avses i propositionen i Finland, finns det inte heller några vägtullsoperatörer i Finland, och fysiska och juridiska personer kan inte heller vara EETS-användare på finskt territorium. Betalningsförmedlare som är etablerade i Finland har ändå möjlighet enligt 4 § 1 mom. att registrera sig som EETS-betalningsförmedlare i Finland oberoende av nationalitet och huruvida det finns EETS-områden i Finland. Dessutom kan juridiska personer som är registrerade i Finland med stöd av 16 § 1 mom. utses till anmälda organ som kan ansvara för bedömningen eller övervakningen av överensstämmelse med kraven och lämplighet för användning i fråga om utrustning och programvara som behövs för att använda EETS oberoende av om det finns EETS-områden eller betalningsförmedlare eller tillverkare av utrustning eller programvara avsedd för EETS i Finland.

Driftskompatibilitetsdirektivet och EETS-beslutet förutsätter inte att elektroniska vägtullssystem tas i bruk. Alla elektroniska vägtullssystem som omfattas av driftskompatibilitetsdirektivets tillämpningsområde och som används eller införs ska dock tillåta användning av EETS. Medlemsstaterna ska se till att kunder inom elektroniska vägtullssystem på deras territorium ges tillgång även till vägtulltjänster enligt EETS-beslutet. Övergångstiderna för detta beskrivs i avsnitt 1.2. Tjänster ska finnas tillgängliga för alla fordon från och med den 6 oktober 2014. Dessutom förutsätter EETS-beslutet att vägtullsoperatör som är verksamma i medlemsstaterna godkänner alla registrerade betalningsförmedlare som uppfyller kraven i EETS-beslutet på ett icke-diskriminerande sätt. Bland annat dessa skyldigheter som föreskrivs i lagförslaget ska beaktas om man senare beslutar att införa sådana elektroniska vägtullssystem i Finland som omfattas av driftskompatibilitetsdirektivets tillämpningsområde.

Genom att definiera tekniska lösningar för elektroniska vägtullssystem och införa det europeiska systemet för elektroniska vägtullar enligt EETS-beslutet försöker man garantera

kompatibilitet hos de elektroniska vägtullssystemen på den inre marknaden. De tekniska kraven på vägtullssystem och fordonsutrustning har föreskrivits för att säkerställa att fordonsutrustning som betalningsförmedlare tillhandahåller sina kunder fungerar inom de elektroniska vägtullssystem som används i alla medlemsstater. Sålunda behöver endast en fordonsutrustning monteras i även i finländska fordon, och med dess hjälp kan färder inom EETS-områden i andra medlemsstater faktureras.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriet. Yttranden om propositionen har begärts av justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, ITS Finland ry, städerna Helsingfors, Esbo, Vanda och Tammerfors, samkommunen Helsingforsregionens trafik, Meteorologiska institutet, Trafikverket, Trafiksäkerhetsverket Trafi, Kommunikationsverket, Linja-autoliitto ry, Logistiikkayritysten liitto ry, Finlands Transport och Logistik SKAL rf, Suomen Taksiliitto, Automobilförbundet, Tullen, dataombudsmannen, Finlands kommunförbund och Finlands näringsliv.

Största delen av de ovannämnda instanserna antingen understödde förslaget eller meddelade att de inte har något att yttra om det. I justitieministeriets och dataombudsmannens yttranden framfördes behov av att precisera lagförslaget och dess motivering vad gäller behandlingen av personuppgifter. Dessa förslag har beaktats i den slutliga propositionen. ITS Finland ansåg det viktigt att säkerställa att även andra platsbaserade tjänster kan erbjudas med fordonsutrustning avsedd för vägtullavgifter. Detta mål är värt att understöda och motsvarar EETS-beslutets syfte. Man kan emellertid inte nationellt föreskriva om sådana krav som är strängare för EETS-betalningsförmedlare och vägtullsoperatör än EETS-beslutet och genom vilka man skulle säkerställa att alla intresserade aktörer kan erbjuda andra platsbaserade tjänster genom att de utnyttjar all utrustning och programvara avsedd för vägtullar.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 §. Lagen syfte och tillämpningsområde. I 1 mom. bestäms om lagens syfte. I lagen bestäms om system för inkassering av elektroniska vägtullar och om det europeiska systemet för elektroniska vägtullar. EETS-direktivet har genomförts genom den gällande lagen. Genom den föreslagna lagen genomförs också EETS-beslutet, så 1 § i den gällande lagen kompletteras med en hänvisning till det europeiska systemet för elektroniska vägtullar.

I 2 och 3 mom. bestäms om lagens tillämpningsområde, som motsvarar tillämpningsområdet enligt artikel 1.1 och 1.2 i driftskompatibilitetsdirektivet. Lagen tillämpas på sådana system för inkassering av elektroniska vägtullar som kräver installation eller montering av elektroteknisk utrustning i fordon. Lagen tillämpas ändå inte på små och uteslutande lokala system för inkassering av elektroniska vägtullar. Med detta avses i enlighet med bestämmelserna om tillämpningsområdet i artikel 1.2 i driftskompatibilitetsdirektivet sådana små och uteslutande lokala vägavgiftssystem inom vilka de kostnader som orsakas av att kraven i direktivet följs skulle vara oproportionerligt höga i förhållande till fördelarna. Bestämmelserna motsvarar 2 § 1 och 3 mom. i den gällande lagen.

Enligt 4 mom. tillämpas personuppgiftslagen (523/1999) på behandlingen av användarnas personuppgifter och lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (516/2004) på behandlingen av lokaliseringssuppgifter. Hänvisningen till dessa allmänna lagar tas in i lagen för tydlighetens skull. Beroende på den använda tekniken är bestämmelserna om lokaliseringssuppgifter i 4 kap. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation i allmänhet tillämpliga på behandlingen av uppgifter som fås via fordonsutrustning. Enligt 2 § 9 punkten i den lagen avses med lokaliseringssuppgift uppgift som anger en anslutnings eller terminalut-

rustnings geografiska position och som används för annat ändamål än för att utföra nät- eller kommunikationstjänster.

Det bör påpekas att enligt 18 § 1 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation förutsätter behandlingen av lokaliseringstjänster samtycke av den som ska lokaliseras. I motiveringen till lagen (RP 125/2003) sägs att om det är fråga om kontinuerlig behandling av lokaliseringssuppgifter, är det tillräckligt att tjänstespecifikt samtycke erhålls före behandlingen av lokaliseringssuppgifterna eller lokaliseringen inleds. Samtycket ska vara entydigt. I praktiken ska användarens samtycke inhämtas när en av EETS-betalningsförmedlare ingår tjänstekontrakt med användaren.

Enligt artikel 4.6 i EETS-beslutet ska EETS-betalningsförmedlare föra en förteckning över fordonsutrustning som inte längre är godkänd i strikt överensstämmelse med bestämmelserna om skydd av personuppgifter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (*personuppgiftsdirektivet*) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (*direktivet om integritet och elektronisk kommunikation*). I artikel 9.1 i EETS-beslutet bestäms att vid ingåendet av ett kontrakt ska EETS-betalningsförmedlare informera användarna om behandlingen av deras personuppgifter och rättigheterna enligt tillämplig lagstiftning om skydd av personuppgifter. I bilaga III om grundläggande krav på EETS förutsätts dessutom att EETS ska uppfylla kraven i enlighet med europeisk lagstiftning om skydd för personuppgifter, och att i synnerhet överensstämmelse med personuppgiftsdirektivet och direktivet om integritet och elektronisk kommunikation säkerställs.

Dessa direktiv har till största delen genomförts i Finland genom de allmänna lagar som nämns i 5 mom. Bestämmelser som genomför direktivet om integritet och elektronisk kommunikation ingår också i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), lagen (389/1994) och förordningen (432/1994) om datasekretessnämnden och dataombudsmannen samt strafflagen (39/1889). Bestämmelsen i 24 § i personuppgiftslagen om den registeransvariges skyldighet att informera den registrerade om behandling av personuppgifter och 26 § om den registrerades rätt till insyn motsvarar EETS-betalningsförmedlares skyldighet enligt artikel 9.1 i EETS-beslutet att informera användarna om behandlingen av deras personuppgifter och rättigheterna i anslutning därtill. Bestämmelser om skyldighet att lämna ut information om behandling och eventuell vidareutlämning av lokaliseringsuppgifter ingår i 18 § 3 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation.

2 §. Definitioner. Paragrafen innehåller de viktigaste definitionerna i anslutning till EETS. Definitionerna motsvarar i sak definitionerna i artikel 2 i EETS-beslutet. De mera tekniska definitionerna i artikeln, som inte har någon anknytning till bestämmelserna i den föreslagna lagen, tas inte med.

3 §. Krav på elektroniska system för inkassering av vägtullar och på det europeiska vägtullsystemet. I 1 mom. bestäms om de tekniska lösningar som ska tillämpas för system för inkassering av vägtullar enligt artikel 2.1 i kompatibilitetsdirektivet. De är satellitbaserad positionsbestämning (GNSS), mobilkommunikation enligt GSM/GPRS-standarderna och mikrovågsteknik med frekvensen 5,8 GHz. För systemet kan tillämpas en eller flera av dessa tekniska lösningar. Bestämmelsen motsvarar 3 § i den gällande lagen. I artikel 2.3 i driftskompatibilitetsdirektivet rekommenderas att nya elektroniska vägtullsystem som tas i drift använder de två förstnämnda tekniska lösningarna. När den gällande lagen stiftades ansågs det inte nödvändigt att för Finland del göra någon skillnad mellan de tillåtna tekniska lösningarna på lagnivå (RP 109/2006 rd). Denna lösning är fortfarande motiverad.

4 §. Krav som ska uppfyllas av EETS-betalningsförmedlare. I paragrafen bestäms om krav som ska uppfyllas av EETS-betalningsförmedlare och om registrering av betalningsförmedlare. Enligt 1 mom. beviljar Trafiksäkerhetsverket betalningsförmedlare som är etablerade i Finland registrering. I bestämmelsen uppräknas de krav som betalningsförmedlare ska uppfylla för att beviljas registrering. De motsvarar kraven i artikel 3 i EETS-beslutet. Enligt den artikeln ska EETS-betalningsförmedlare ansöka om registrering i den medlemsstat där de är etablerade, och registrering ska beviljas om de uppfyller kraven i artikeln.

I 2 mom. definieras gott anseende, som hör till kraven på EETS-betalningsförmedlare enligt 1 mom. En betalningsförmedlare anses inte uppfylla kravet på gott anseende om dess ansvarsperson under de senaste fem åren har dömts till fängelse eller under de senaste tre åren till bötesstraff för allvarligt brott mot bestämmelser eller föreskrifter om anställningsförhållanden, näringsutövning, bokföring eller skuldförhållanden och gärningen visar att personen är olämplig att representera EETS-betalningsförmedlaren. Med EETS-betalningsförmedlares ansvarsperson avses en person som enligt ett offentligt myndighetsregister är bolagsman, ansvarig bolagsman, verkställande direktör, styrelseledamot eller ersättare, prokurist eller firmatecknare i ett företag. Detta motsvarar definitionen på företags ansvarsperson i 3 § 1 punkten i kreditupplysningslagen (527/2007).

I 3 mom. bestäms om återkallande av registrering. Trafiksäkerhetsverket ska återkalla registreringen om betalningsförmedlaren inte längre uppfyller kraven i 1 mom. och bristen är väsentlig. Innan registreringen återkallas ska Trafiksäkerhetsverket ge betalningsförmedlaren möjlighet att avhjälpa den brist som hänför sig till kraven inom en rimlig tid.

5 §. EETS-tjänsternas täckning. I paragrafen bestäms om skyldighet för EETS-betalningsförmedlare att ge tillgång till systemet inom alla EETS-områden. Detta är nödvändigt för att det i enlighet med EETS syfte ska räcka att användarna har kontrakt med en betalningsförmedlare så att vägtullarna kan skötas med en räkning. Enligt 1 mom. ska EETS-betalningsförmedlare ingå

kontrakt med vägtullsoperatör som ansvarar för EETS-områden inom 24 månader efter att de har registrerats. Innehållet i bestämmelsen motsvarar artikel 4.1 i EETS-beslutet.

I 2 *mom.* föreskrivs om skyldighet för EETS-betalningsförmedlare att upprätthålla sin täckning av alla EETS-områden. Om fullständig täckning har förhindrats av förändringar i EETS-områdena eller av någon annan orsak, till exempel inrättande av ett nytt vägtullsområde, ska fullständig täckning återupprättas inom sex månader. Innehållet i bestämmelser motsvarar i sak artikel 4.1 andra stycket i EETS-beslutet.

I 3 *mom.* bestäms om skyldighet för EETS-betalningsförmedlare att informera EETS-användarna om täckningen av EETS-områden och eventuella förändringar i den. Innehållet i bestämmelsen motsvarar artikel 4.2 första stycket i EETS-beslutet.

I 4 *mom.* bestäms om skyldighet för EETS-betalningsförmedlare att lämna en årlig deklaration till Trafiksäkerhetsverket beträffande deras täckning av EETS-områden. Bestämmelsen baserar sig på artikel 4.2 andra stycket i EETS-beslutet.

6 §. EETS-betalningsförmedlares tjänster och tekniska stöd. I 1 *mom.* bestäms om tjänster och tekniskt stöd som EETS-betalningsförmedlare ska tillhandahålla EETS-användare på det sätt som bestäms i artikel 4.4 och 4.5 i EETS-beslutet. Enligt artikel 4.4 i EETS-beslutet ska EETS-betalningsförmedlare övervaka servicenivåns prestanda. De ska ha granskade driftsprocesser som gör det möjligt att vidta lämpliga åtgärder då prestandaproblem eller integritetsöverträdelser, dvs. försök att störa systemets funktion, upptäcks. Enligt artikel 4.5 ska betalningsförmedlare tillhandahålla tjänster och tekniskt stöd för att säkerställa rätt personlig anpassning av fordonsutrustning som ges användarna. Betalningsförmedlare ska ansvara för fasta parametrar för klassificering av fordon som är lagrade i fordonsutrustning eller i deras informationssystem. Användaren ska med hjälp av ett lämpligt gränssnitt mellan människa och maskin kunna konfigurera variabla parametrar för klassificering av fordon, som kan variera från den ena resan till den andra eller inom en resa och som är avsedda att införas genom ingrepp på fordonet. Det är

fråga om en sådan situation till exempel när chauffören byter släpvagn och fordonets klassificering ändras av denna orsak. Parametrarna för klassificering av fordon är fordonsuppgifter som påverkar vägtullarnas storlek på det sätt som respektive vägtullsoperatör bestämmer.

Enligt 2 *mom.* ska EETS-betalningsförmedlare förse användarna med fordonsutrustning som uppfyller kraven i EETS-beslutet. Betalningsförmedlare ska också föra en förteckning över fordonsutrustning som inte längre är godkänd och som hänför sig till deras tjänstekontrakt med användarna. Bestämmelsen motsvarar artikel 4.3 och 4.6 i EETS-beslutet. Med hjälp av förteckningen håller sig vägtullsoperatören informerad om vilka av de fordon som rör sig inom vägtullsområdet som betalar sina avgifter via en betalningsförmedlare och vilka vägtullsoperatören ska fakturera själv. Med hjälp av förteckningen kan man också se till att användarna inte längre faktureras på basis av fordonsutrustning som inte längre är godkänd. Enligt artikel 7.3 i EETS-beslutet sänder EETS-betalningsförmedlare förteckningarna vidare till vägtullsoperatörerna.

I 3 *mom.* bestäms om skyldighet för betalningsförmedlare att offentliggöra sin kontrakteringspolitik med avseende på EETS-användare. Bestämmelsen motsvarar artikel 4.7 i EETS-beslutet.

7 §. Fakturering av EETS-användare. I paragrafen bestäms hur EETS-betalningsförmedlare ska gå till väga vid faktureringen av EETS-användare samt vid in-drivnings- och övervakningsåtgärder som riktar sig mot användarna.

Enligt 1 *mom.* ska EETS-betalningsförmedlare i fakturor som utfärdats till EETS-användare skilja EETS-betalningsförmedlares avgifter från vägtullarna. Dessutom ska betalningsförmedlaren specificera tidpunkten då och platsen där vägtullarna uppstod och sammansättningen av särskilda vägtullar, om användaren inte begär annat. Vägtullarna och deras sammansättning ska specificeras tydligt och i en form som användarna förstår i fakturorna. Innehållet i bestämmelsen motsvarar artikel 4.8 i EETS-beslutet.

Enligt 2 mom. ska betalningsförmedlare snarast möjligt informera en användare om alla situationer då en vägtullsdeklaration saknas för dennes användarkonto och erbjuda användaren tillfälle att reglera kontot innan indrivning sker. Innehållet i bestämmelsen motsvarar artikel 4.9 i EETS-beslutet. En EETS-betalningsförmedlare ska till vägtullsoperatören lämna en vägtullsdeklaration om att ett fordon rör sig inom ett vägtullsområde. Då deklarationen lämnas ogjord på det sätt som avses i bestämmelsen är det fråga om situationer då fordonsutrustningen av någon anledning inte har registrerat fordonets rörelse inom vägtullsområdet men EETS-betalningsförmedlaren eller vägtullsoperatören har kännedom om att fordonet har rört sig inom området. I sådana fall ska användaren ha en möjlighet att rätta till situationen. Brister i vägtullsdeklarationen kan orsakas av användarens åtgärder men det kan också vara fråga om exempelvis det att fordonsutrustningen fungerar bristfälligt utan att användaren varit medveten om det.

8 §. Vägtullsoperatörers rättigheter och skyldigheter. I 1 mom. bestäms om skyldighet för avgiftsupptagare att ta fram och upprätthålla områdesdeklarationer för EETS i enlighet med bilaga I till EETS-beslutet i fråga om de EETS-områden som de ansvarar för. De områdesdeklarationer som krävs i bilagan gäller förklaringar om de krav som ställs på avgiftsupptagares betalningsförmedlare inom EETS och om förfarandemässiga villkor. När det gäller kraven ska förklaringen innehålla åtminstone de fasta avgifter som betalningsförmedlaren debiteras baserat på de kostnader som avgiftsupptagaren har för att tillhandahålla, driva och underhålla ett EETS-kompatibelt system på sitt tullområde. Till de förfarandemässiga villkor som avgiftsupptagaren ska förklara hör åtminstone principer för vägtulltransaktioner, förfaranden och servicenivåavtal, faktureringsprinciper, betalningsprinciper samt affärsmässiga villkor, som ska avtalas genom ömsesidiga förhandlingar mellan avgiftsupptagare och EETS betalningsförmedlare. Innehållet i bestämmelsen motsvarar artikel 5.2 i EETS-beslutet.

Enligt 2 mom. ska avgiftsupptagarna på icke-diskriminerande grund godta alla betal-

ningsförmedlare i enlighet med artikel 5.3 i EETS-beslutet. Enligt den aktuella bestämmelsen i EETS-beslutet beror godkännandet av en betalningsförmedlare inom EETS i ett vägtullsområde på om denne uppfyller de allmänna villkoren i områdesdeklarationen för EETS enligt bilaga I i syfte att slutföra förhandlingarna inom 24 månader efter det att vägtullsområdena registrerats på det sätt som förutsätts i EETS-beslutet. Avgiftsupptagarna kan dessutom ha särskilda kontraktsvillkor för godkännande. Om en avgiftsupptagare och en EETS betalningsförmedlare inte kan nå en överenskommelse kan ärendet hänvisas till det förlikningsorgan enligt artikel 10 i EETS-beslutet som ansvarar för det berörda vägtullsområdet.

Enligt 3 mom. ska avgiftsupptagarna godta all fordonsutrustning som är i drift från betalningsförmedlare med vilka de har kontraktsförhållanden, och för vilken intyg har utfärdats enligt bilaga IV till EETS-beslutet och som inte förekommer i en förteckning över fordonsutrustning som inte längre är godkänd enligt 6 § 2 mom. i den föreslagna lagen. Bestämmelsen motsvarar artikel 5.5 första stycket i EETS-beslutet. I bilaga IV till EETS-beslutet bestäms hur överensstämmelse med kraven och lämplighet för användning bedöms i fråga om komponenter som ska användas i EETS.

I 4 mom. bestäms om skyldighet för avgiftsupptagarna att ha en för allmänheten åtkomlig elektronisk förteckning över alla betalningsförmedlare med vilka de har kontrakt. Innehållet i bestämmelsen motsvarar artikel 5.5 andra stycket i EETS-beslutet.

Enligt 5 mom. ska avgiftsupptagarna vid test av vägtullsystem, bristfällig funktion hos EETS samt bedömning av driftskompatibilitetskomponenternas lämplighet agera i enlighet med de detaljerade bestämmelserna i artikel 5.6–8 i EETS-beslutet. Artikel 5.6 i EETS-beslutet gäller test av vägtullsystem och samarbete med betalningsförmedlare när test utförs. Artikel 5.7 ålägger avgiftsupptagaren att i händelse av bristfällig funktion hos EETS, som kan tillskrivas avgiftsupptagaren, att tillhandahålla ett degraderat driftläge som gör det möjligt att framföra fordon med godkänd fordonsutrustning säkert med minsta möjliga fördröjning och utan att det

anses som avgiftssmitning. Enligt artikel 5.8 ska avgiftsupptagarna på ett icke-diskriminerande sätt samarbeta med EETS betalningsförmedlare eller tillverkare eller ett anmält organ enligt artikel 17 i EETS-beslutet för att bedöma driftskompatibilitetskomponenternas lämplighet för användning inom deras vägtullsområden. Närmare bestämmelser om bedömningen ingår i bilaga IV till EETS-beslutet.

9 §. EETS-användares rättigheter och skyldigheter. Enligt 1 mom. kan EETS-användarna abonnera på EETS via alla EETS betalningsförmedlare. Innehållet i bestämmelsen motsvarar artikel 9.1 i EETS-beslutet. EETS-användarnas val av betalningsförmedlare får inte begränsas av nationalitet, bostättningsstat eller i vilken stat fordonet är registrerat.

I 2 mom. bestäms om skyldighet för användarna att se till att alla användar- och fordondata som de lämnar till EETS betalningsförmedlare är korrekta. Bestämmelsen motsvarar artikel 9.2 i EETS-beslutet. Det är viktigt att uppgifterna är korrekta, eftersom de påverkar vägtullarnas storlek på det sätt som avgiftsupptagaren bestämmer. EETS betalningsförmedlare har i egenskap av registransvarig som avses i 3 § 4 punkten i personuppgiftslagen åter skyldighet enligt 9 § 2 mom. i den lagen att se till att oriktiga, ofullständiga eller föråldrade personuppgifter inte behandlas, samt skyldighet enligt 29 § att rätta personuppgifter i registret.

I 3 mom. bestäms om skyldighet för användarna att använda fordonsutrustningen enligt EETS betalningsförmedlares anvisningar och se till att utrustningen är i drift medan fordonet framförs inom ett vägtullsområde. Det är särskilt viktigt att följa anvisningarna då dessa gäller för deklaration av variabla fordonsparametrar. Med att se till att utrustningen är i drift avses särskilt att användaren inte genom egna åtgärder försöker förhindra fordonsutrustningens funktion. Denne ska också genast underrätta EETS betalningsförmedlaren om utrustningen inte fungerar av någon orsak som inte beror på användaren. Innehållet i bestämmelsen motsvarar artikel 9.3 och 9.4 i EETS-beslutet. Syftet med den är i likhet med 2 mom. att säkerställa att vägtullarna faktureras korrekt.

Enligt 4 mom. upphör en EETS-användares betalningsskyldighet gentemot avgiftsupptagaren när användaren betalar vägtullen till sin betalningsförmedlare inom EETS. Bestämmelsen motsvarar artikel 9.5 i EETS-beslutet.

10 §. Vägtullar. I paragrafen bestäms om fastställande av vägtullar samt om vägtullsoperatörernas och EETS-betalningsförmedlarnas ansvar för insändandet av de uppgifter om fordonstrafik som ligger till grund för faktureringen. Enligt 1 mom. får den vägtull som vägtullsoperatörerna debiterar EETS-användarna inte överstiga den vägtull som debiteras andra användare. Genom bestämmelsen genomförs artikel 5.4 i EETS-beslutet, enligt vilken den vägtull som debiteras EETS-användarna inte ska överstiga den motsvarande nationella/lokala vägtullen. Driftskompatibilitetsdirektivet och EETS-beslutet gör det möjligt för vägtullsoperatörerna att behålla eller införa nationella eller lokala vägtullsystem. Om det är fråga om elektroniska system som omfattas av driftskompatibilitetsdirektivets tillämpningsområde, ska de också möjliggöra drift enligt EETS-beslutet. För drift enligt EETS får då inte debiteras en större avgift än av andra väganvändare inom det aktuella vägtullsområdet.

I 2 mom. bestäms om skyldighet för vägtullsoperatören att tillämpa parametrarna för klassificering i bilaga VI till EETS-beslutet när vägtullen bestäms. Innehållet i bestämmelsen motsvarar artikel 7.1 till EETS-beslutet. Parametrar för klassificering av fordon är till exempel antal axlar, släpvagnens största tillåtna vikt, typ av fjädring och miljöparametrar. I bilaga VI till EETS-beslutet bestäms bland annat om skyldighet för vägtullsoperatör att meddela sambandet mellan de använda parametrarna för klassificering av fordon och fordonstaxeklasserna för varje taxsystem som används i ett vägtullsområde och om tillåtna parametrar för klassificering av fordon.

I 3 mom. bestäms om betalningar som vägtullsoperatörerna kräver från EETS-betalningsförmedlare samt om ansvar mellan vägtullsoperatörerna och betalningsförmedlare som gäller vägtullsdeklarationer. I fråga om dessa ska vägtullsoperatörerna och

EETS-betalningsförmedlare iaktta bestämmelserna i artikel 7.2–4 i EETS-beslutet. Enligt artikel 7.2 i EETS-beslutet kan vägtullsoperatör kräva betalning från en betalningsförmedlare inom EETS både för en bestyrkt vägtullsdeklaration och för en bestyrkt vägtullsdeklaration som saknas för ett användarkonto som handlas av betalningsförmedlaren inom EETS. Vägtullsdeklarationer är betalningsförmedlarens meddelanden till en vägtullsoperatör om att ett fordon framförts inom ett vägtullsområde. Enligt artikel 7.3 i EETS-beslutet ska betalningsförmedlaren inom EETS inte hållas ansvarig för någon ytterligare vägtull som uppkommit genom användning av sådan fordonsutrustning som har upptagits i den förteckning över fordonsutrustning som inte längre är godkänd som sänts till vägtullsoperatören. Vägtullsoperatören och EETS-betalningsförmedlaren kommer överens om innehållet i och formen för denna förteckning samt om uppdatering av förteckningen. Enligt artikel 7.4 i EETS-beslutet ska i mikrovågsbaserade vägtullssystem vägtullsoperatörerna meddela betalningsförmedlare om bestyrkta vägtullsdeklarationer. Detta beror på att i mikrovågsbaserade system samlar också vägtullsoperatörernas egna system uppgifter om fordonstrafik.

11 §. Ekonomisk uppföljning av verksamheten. I paragrafen föreskrivs om vägtulloperatörs och EETS-betalningsförmedlares bokföring. I 1 mom. bestäms om deras skyldighet att ordna den ekonomiska uppföljningen och bokföringen av sin EETS-verksamhet separat från den övriga verksamheten. Strävan med detta är att kostnaderna för och nyttan av EETS-verksamheten ska kunna utvärderas tydligt. Bestämmelsen motsvarar artikel 8 andra stycket i EETS-beslutet.

I 2 mom. sägs att då en organisation tillhandahåller tjänster från både vägtullsoperatör och betalningsförmedlare inom EETS ska den upprätta separata resultaträkningar och balansräkningar över dessa verksamheten vilka fogas till bokslutet. Resultaträkningen och balansräkningen, som ska kunna härledas ur organisationens bokföring, ska upprättas enligt bokföringslagen (1336/1997). Innehållet i bestämmelsen motsvarar artikel 8 första stycket i EETS-beslutet. Syftet med separe-

ringen är att utesluta korssubventioner mellan de båda verksamheterna.

12 §. Tekniska krav som ska uppfyllas av EETS och av driftskompatibilitetskomponenter. Enligt 1 mom. ska EETS uppfylla de grundläggande kraven i bilaga III till EETS-beslutet. Bestämmelsen motsvarar artikel 13.1 i EETS-beslutet. Bilaga III innehåller allmänna och särskilda krav. De allmänna kraven gäller bland annat säkerhet hos apparater som är avsedda att hanteras av användare, kompatibilitet hos apparater som hänförs till användningen av EETS, underhåll som erbjuds användarna, miljöskydd och datasäkerhet. De särskilda kraven är mera detaljerade tekniska krav på EETS infrastruktur. I dem ingår också vissa krav som gäller EETS betalningsanvändares och vägtullsoperatörernas verksamhet, och som särskilt avser att informationen mellan dem ska säkerställas i alla situationer.

Enligt 2 mom. ska fordonsutrustning förutom för uttag av vägtullar också kunna användas för införande av andra platsbaserade tjänster. Detta ska ändå inte hindra uttag av vägtullar. Enligt artikel 13.2 i EETS-beslutet ska fordonsutrustning möjliggöra ett införande av andra platsbaserade tjänster i framtiden.

Syftet med bestämmelsen är inte att skapa en grund för behandling av personuppgifter för andra ändamål, utan att göra det möjligt att utveckla sådan fordonsutrustning som vad de tekniska egenskaperna beträffar lämpar sig för att tillhandahålla även andra tjänster än vägtulltjänster.

I 3 mom. föreskrivs om att driftskompatibilitetskomponenter ska uppfylla kraven i bilaga II till EETS-beslutet. Driftskompatibilitetskomponenter som bär CE-märkning anses uppfylla dessa krav. Med driftskompatibilitetskomponenter avses material, underenheter eller kompletta enheter av material som hänförs till användningen av EETS. Sådant material används av både EETS-betalningsförmedlare och vägtullsoperatör. Till driftskompatibilitetskomponenterna hör också immateriella föremål, till exempel dataprogram samt elektroniska gränssnitt mellan betalningsförmedlare och vägtullsoperatör. Bestämmelsen motsvarar artikel 14.1 i EETS-beslutet. Kraven i bilaga II till EETS-

beslutet gäller särskilt elektroniska gränssnitt mellan EETS-betalningsförmedlars och vägtullsoperatörs system.

I 4 mom. ingår ett bemyndigande för Trafiksäkerhetsverket att utfärda närmare föreskrifter om de tekniska krav på EETS och driftskompatibilitetskomponenter som avses i paragrafen.

13 §. Bedömning av driftskompatibilitetskomponenter. I 1 mom. bestäms om bedömning av driftskompatibilitetskomponenters överensstämmelse med kraven och lämplighet för användning. Innehållet i bestämmelsen motsvarar de två första styckena i artikel 14.2 i EETS-beslutet. Bedömningen ska ske enligt bilaga IV till EETS-beslutet. Enligt bilagan bedöms driftskompatibilitetskomponenters överensstämmelse med kraven av tillverkaren eller ett eller flera anmälda organ. Bedömningsförfarandet väljs bland de moduler som förtecknas i bilaga II till Europaparlamentets och rådets beslut nr 768/2008/EG om en gemensam ram för saluföring av produkter och upphävande av rådets beslut 93/465/EEG (*ackrediterings- och marknadstillsynsbeslutet*). I artikel 4 i det beslutet bestäms om de kriterier som ligger till grund för valet av moduler. Valet av modul bestämmer om tillverkaren eller ett anmält organ svarar för bedömningen.

Enligt bilaga IV till EETS-beslutet ska vid bedömningen av lämplighet för användning en EETS-betalningsförmedlare, tillverkaren eller ett behörigt ombud antingen samarbeta direkt med vägtullsoperatör på vars område fordonsutrustningen ska vara i drift eller ge ett anmält organ i uppgift att utföra bedömningen. Intyg om lämplighet för användning upprättas av den instans som svarat för bedömningen, det vill säga vägtullsoperatören eller ett anmält organ. I bilagan bestäms närmare om de instanser som deltar i ovan nämnda bedömningsförfaranden.

I 2 mom. bestäms om upprättande av EG-försäkran om överensstämmelse med kraven och lämplighet för användning. De upprättas i enlighet med bilaga IV till EETS-beslutet. Innehållet i bestämmelsen motsvarar artikel 14.3. EG-försäkran om överensstämmelse med kraven ska upprättas av driftskompatibilitetskomponenternas tillverkare eller dennes behöriga ombud. Om ett anmält organ har

ansvarat för bedömning av överensstämmelse med kraven enligt 1 mom., ska tillverkaren eller dennes behöriga ombud få ett intyg av det innan EG-försäkran upprättas. EG-försäkran om lämplighet för användning ska upprättas av tillverkaren, dennes behöriga ombud eller EETS-betalningsförmedlaren efter att ha fått intyg om lämplighet för användning av uppgiftsupptagaren eller ett anmält organ. Innehållet i EG-försäkran ska överensstämma med det som bestäms i del 3 i bilaga IV.

Enligt 3 mom. ska de driftskompatibilitetskomponenter som omfattas av en EG-försäkran om överensstämmelse med kraven eller lämplighet för användning eller bägge få bära CE-märkning. Bestämmelsen motsvarar artikel 14.2 andra stycket i EETS-beslutet. Syftet med CE-märkningen är att visa att produkten uppfyller alla krav som ställs på den i EU-lagstiftningen och att den har bedömts i enlighet med kraven. Bestämmelser om de allmänna kraven för CE-märkning ingår i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 (*ackrediterings- och marknadstillsynsförordningen*).

14 §. Avhjälpande av brister hos driftskompatibilitetskomponenter. I 1 mom. bestäms om möjlighet för Trafiksäkerhetsverket att ålägga tillverkaren eller dennes behöriga ombud att avhjälpa brister hos driftskompatibilitetskomponenter som släppts ut på marknaden, om produkterna inte uppfyller de tekniska kraven i 12 § 1 mom. i den föreslagna lagen. Trafiksäkerhetsverket ska kunna förena åläggandet med administrativa tvångsmedel enligt 15 §. Innehållet i bestämmelsen motsvarar den skyldighet som åläggs medlemsstaterna i artikel 15.3 i EETS-beslutet.

I 2 mom. bestäms om skyldighet för Trafiksäkerhetsverket att begränsa användningsområdet för driftskompatibilitetskomponenter, förbjuda att de används eller bestämma att de ska dras tillbaka från marknaden, om de korrigerande åtgärder som nämns i 1 mom. inte har vidtagits. Trafiksäkerhetsverket kan förena åläggandet med administrativa tvångsmedel enligt 15 § i den föreslagna lagen. Ge-

nom bestämmelsen verkställs den skyldighet till åtgärder i anslutning till marknadstillsynen som föreskrivs för medlemsstaterna i artikel 15.1 till EETS-beslutet när en produkt som bär CE-märkning och som släppts ut på marknaden inte uppfyller de grundläggande kraven enligt bilaga III till EETS-beslutet. Med utsläppande på marknaden avses att produkten första gången görs tillgänglig på marknaden inom EU. Med tillbakadragande från marknaden avses alla åtgärder som syftar till att förhindra att en produkt som befinner sig i leveranskedjan görs tillgänglig på marknaden.

Enligt 3 mom. ska mottagaren av ett förbudsbeslut enligt 2 mom., inom utsatt tid förklara för Trafiksäkerhetsverket hur beslutet har verkställts.

I 4 mom. bestäms om skyldighet för Trafiksäkerhetsverket att underrätta kommissionen, Europeiska unionens medlemsstater och behörigt anmält organ om de åtgärder som vidtagits med stöd av 1 och 2 mom. Genom bestämmelsen genomförs anmälningsskyldigheterna enligt artikel 15.1 och 15.3 i EETS-beslutet. Trafiksäkerhetsverket ska specificera orsakerna till förbuds- och begränsningsåtgärder för kommissionen i enlighet med artikel 15.1. Enligt artikel 15.2 samråder kommissionen därefter så snart som möjligt med de berörda parterna och bedömer efter samrådet om åtgärden är motiverad.

I artikel 16 i EETS-beslutet bestäms om skyldighet att noggrant motivera beslut som avser bedömning av driftskompatibilitetskomponenters överensstämmelse med kraven eller lämplighet för användning samt beslut om marknadstillsyn som avses i artikel 15. I artikeln bestäms också att den berörda parten i samband med delgivningen ska informeras om vilka möjligheter till överklagande som finns. Bestämmelser om dessa saker, dvs. förvaltningsbeslutets form och innehåll samt om anvisningar för omprövning och besvär-anvisning, finns i 7 kap. i förvaltningslagen (434/2003).

15 §. Administrativa tvångsmedel. I paragrafen bestäms om möjlighet för Trafiksäkerhetsverket att förena ett förbud eller åläggande som Trafiksäkerhetsverket meddelat med stöd av 14 § i den föreslagna lagen med vite eller hot om tvångsutförande eller avbry-

tande enligt viteslagen (1113/1990). För att säkra en effektiv marknadstillsyn är det motiverat att tillsynsmyndigheten förfogar över trovärdiga och effektiva medel att ingripa i situationer där produkterna inte motsvarar kraven.

16 §. Utseende av ett anmält organ. I 1 mom. bestäms att kommunikationsministeriet utser på ansökan de organ som bedömer driftskompatibilitetskomponenters överensstämmelse med kraven och lämplighet för användning samt anmäler dem till kommissionen och till övriga medlemsstater i Europeiska unionen. Genom bestämmelsen genomförs artikel 17.1 i EETS-beslutet. Enligt den ska anmälningarna innehålla uppgift om varje organs behörighetsområde och de identifikationsnummer som i förväg har erhållits från kommissionen. Kommissionen ska i Europeiska unionens officiella tidning offentliggöra förteckningen över organ. Närmare bestämmelser om ansökan om utseende av bedömningsorgan samt om anmälan av organen ingår i artiklarna R22 och R23 i ackrediterings- och marknadstillsynsbeslutet.

I 2 mom. bestäms om innehållet i beslutet om utseende av ett anmält organ. I beslutet specificeras organets kompetensområde, bland annat vilka driftskompatibilitetskomponenter det har fullmakt att granska och vilka förfaranden för bedömning av överensstämmelse med kraven och lämplighet för användning som det får tillämpa. I beslutet bestäms också om de arrangemang som hänför sig till övervakningen av organet, till exempel tidpunkterna för ny bedömning av behörigheten, för att organet fortlöpande ska uppfylla de krav som ställs på det. I beslutet kan också anges andra krav, begränsningar och villkor som gäller organets verksamhet.

17 §. Förutsättningarna för utseende av ett anmält organ. I 1 mom. bestäms om de kriterier som anmälda organ ska uppfylla för att de ska kunna utses. Genom bestämmelsen genomförs artikel 17.2 i EETS-beslutet. Organen ska uppfylla minimikraven i bilaga V till EETS-beslutet, som gäller bland annat ackreditering, de medel som organet har tillgång till för kontroller, ansvarsförsäkring, organets personals oberoende samt tillräcklig utbildning och erfarenhet för kontrollpersonalen. Genom utomstående ackreditering kan

ett organ visa att det uppfyller de föreskrivna kriterierna. I Finland ackrediteras kontrollorgan av Finlands nationella ackrediteringsorgan FINAS-ackrediteringstjänst. De organ som uppfyller bedömningskriterierna enligt relevanta europeiska standarder ska anses uppfylla minimikriterierna i bilaga V till EETS-beslut. I momentet bestäms också att organet ska vara en i Finland registrerad juridisk person eller en del av en sådan. Enligt artikel R17.2 i ackrediterings- och marknads-tillsynsbeslutet ett bedömningsorgan vara inrättat i enlighet med nationell lag och vara en juridisk person.

Enligt 2 mom. ska anmälda organ underrätta kommunikationsministeriet om alla sådana förändringar som kan påverka kriterierna för utseende enligt 1 mom. På så sätt kan man effektivare övervaka att organen fortlöpande uppfyller kriterierna.

I 3 mom. bestäms om organs skyldighet att årligen rapportera om sin verksamhet och resultaten av den till kommunikationsministeriet. Med hjälp av rapporteringsskyldigheten kan tillsynen över organen effektiviseras.

18 §. Utförande av ett anmält organs uppgifter. I 1 mom. bestäms om skyldighet för organen att beakta de bestämmelser, rekommendationer, anvisningar och standarder som gäller organets verksamhetsområde när de utför sina uppgifter. Organen ska också följa deras utveckling. Genom bestämmelsen försöker man säkerställa att kontrollverksamheten är tillförlitlig.

Enligt 2 mom. ska de bedömningsuppgifter som anmälda organ utför med stöd av den föreslagna lagen vara sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i 124 § i grundlagen. När uppgifterna utförs ska de således iakttas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), personuppgiftslagen (523/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen, språklagen (423/2003) och samiska språklagen (1086/2003). På anmälda organs personal tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför offentliga förvaltningsuppgifter. På skadeståndsansvar tillämpas skadeståndslagen (412/1974).

I 3 mom. bestäms om möjlighet för anmälda organ att till sin hjälp anlita utomstående

sakkunnigtjänster. Utomstående aktörer ska emellertid uppfylla de kriterier som uppställs för anmälda organ i 17 § 1 mom. i den föreslagna lagen. Ett anmält organ ansvarar för bedömningen i dess helhet trots att det anlitar utomstående sakkunniga.

19 §. Att återkalla utseende av ett anmält organ. I 1 mom. bestäms om skyldighet för kommunikationsministeriet att ålägga ett anmält organ att avhjälpa brister i de lagstadgade kraven på anmälda organ eller i de krav som ålagts organet i beslutet om utseende eller andra brister i dess verksamhet. Om det anmälda organet inte avhjälpes bristerna inom utsatt tid, ska ministeriet återkalla beslutet om utseende. Bestämmelser som skyldigheten att återkalla beslutet om utseende när ett anmält organ inte uppfyller kraven i bilaga V till EETS-beslutet finns i artikel 17.3 i EETS-beslutet.

I 2 mom. bestäms om skyldighet att underrätta kommissionen och Europeiska unionens medlemsstater om återkallandet av ett beslut om utseende. Bestämmelser om denna skyldighet finns i artikel 17.3 i EETS-beslutet.

20 §. Register över EETS-områden. I 1 mom. bestäms att Trafiksäkerhetsverket för ett register över EETS-områden inom finskt territorium. I 2 mom. uppräknas de uppgifter som ska lagras i registret. Bestämmelserna baserar sig på den skyldighet som föreskrivits för medlemsstaterna i artikel 19.1 a i EETS-beslutet.

I 3 mom. bestäms i överensstämmelse med artikel 19.3 i EETS-beslutet att registret ska hållas elektroniskt tillgängligt för allmänheten. I momentet bestäms också att registret i enlighet med artikel 19.5 i EETS-beslutet i slutet av varje kalenderår ska sändas på elektronisk väg till kommissionen och de behöriga myndigheterna i de andra medlemsstaterna. Dessutom ska Trafiksäkerhetsverket uppmärksamma medlemsstaten i fråga och kommissionen på bristande överensstämmelse med situationen i en medlemsstat.

I 4 mom. åläggs vägtullsoperatör som ansvarar för vägtullsområden att utan dröjsmål underrätta Trafiksäkerhetsverket om förändringar i de uppgifter som ska lagras i registret. Bestämmelser om skyldighet för vägtullsoperatör att meddela brister i de krav som gäller vägtullsområden och förändringar

i tullkontextdata ingår i artikel 5.1 och artikel 6 i EETS-beslutet.

21 §. Register över EETS-betalningsförmedlare. Enligt 1 mom. för Trafiksäkerhetsverket ett elektroniskt register över EETS-betalningsförmedlare som är etablerade i Finland och som Trafiksäkerhetsverket har beviljat registrering med stöd av 4 § 1 mom. i den föreslagna lagen. Innehållet i bestämmelsen motsvarar den skyldighet som föreskrivits för medlemsstaterna i artikel 19.1 b i EETS-beslutet. I momentet bestäms också om skyldighet att överlämna registeruppgifterna till kommissionen och behöriga myndigheter i övriga medlemsstater i enlighet med artikel 19.5 i EETS-beslutet, dvs. samma förfarande som ska tillämpas i fråga om registret över EETS-områden enligt 20 § 3 mom.

I 2 mom. bestäms om skyldighet för Trafiksäkerhetsverket att i registret införa resultaten från granskningen av EETS-betalningsförmedlares riskhanteringsplan enligt 4 § 1 mom. 5 punkten i den föreslagna lagen. Bestämmelser om denna skyldighet för medlemsstaterna ingår i artikel 19.1 b i EETS-beslutet.

22 §. Tillsynsmyndigheter. Enligt 1 mom. övervakar Trafiksäkerhetsverket att den föreslagna lagen följs. Kommunikationsministeriet övervakar dock verksamheten hos de anmälda organ som ministeriet utsett enligt 2 mom.

Enligt 3 mom. ska dataombudsmannen och Kommunikationsverket ändå ansvara för tillsynen över behandlingen av personuppgifter i enlighet med personuppgiftslagen och lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Bestämmelser om styrning och tillsyn i fråga om verksamhet som faller inom tillämpningsområdet för lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation ingår i 8 kap. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Bestämmelser om styrning och tillsyn som hör till personuppgiftslagens tillämpningsområde ingår i 9 kap. i personuppgiftslagen.

23 §. Tillsynsmyndighetens rättigheter. I 1 mom. bestäms om rätt för tillsynsmyndigheterna, alltså Trafiksäkerhetsverket och Kommunikationsministeriet, att trots sekretessbestämmelserna få de handlingar som behövs

för tillsynen av de aktörer som omfattas av skyldigheterna i lagen.

I 2 mom. bestäms om rätt för Trafiksäkerhetsverket att årligen kontrollera att de krav som ställs på EETS-betalningsförmedlare uppfylls. Detta gäller i synnerhet kraven i 4 § 1 mom. i den föreslagna lagen och kraven på systemets täckning i 5 §. Bestämmelsen baserar sig på den kontrollskyldighet som åläggs medlemsstaterna i artikel 19.1 b i EETS-beslutet. I momentet bestäms också om rätt för Trafiksäkerhetsverket att få uppgifter ur straffregistret och det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) för att bedöma gott anseende, som hör till kraven på EETS-betalningsförmedlare. Gott anseende definieras i 4 § 2 mom. i den föreslagna lagen och för att Trafiksäkerhetsverket ska kunna kontrollera förutsättningen förutsätts att verket har åtkomst till registren i fråga.

I 3 mom. bestäms om rätt för Trafiksäkerhetsverket att få tillträde till EETS-aktörers lokaler eller andra utrymmen för att kunna utföra tillsynsuppgifterna. Verket utför i huvudsak kontroller i allmänna utrymmen, men det kan också uppstå situationer där en driftskompatibilitetskomponent som ska övervakas finns någon annanstans än på en allmän plats, till exempel i tillverkarens eller dennes ombuds kontor eller produktionsanläggning. Kontrollrätten omfattar inte utrymmen som omfattas av hemfriden. Enligt grundlagsutskottets riktlinjer omfattar hemfriden i princip alla slags utrymmen som är avsedda för stadigvarande boende (GrUU 16/2004 rd, GrUU 39/2005 rd). Bestämmelser om motsvarande kontrollrätt för Trafiksäkerhetsverket ingår till exempel i lagen om marin utrustning (1503/2011).

24 §. Överklagande. Enligt 1 mom. får beslut som gäller återkallande av registrering av EETS-betalningsförmedlare, avhjälpande av brister hos driftskompatibilitetskomponenter och återkallande av utseende av ett anmält organ överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen enligt bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Enligt 2 mom. är omprövningsförfarande den första fasen i överklagande i fråga om andra ärenden än de som avses i 1 mom. Omprövning av ett beslut som ett anmält or-

gan har meddelat begärs hos organet. Omprövning av beslut som Trafiksäkerhetsverket och kommunikationsministeriet har meddelat begärs hos den myndighet som meddelat beslutet. Beslut som har meddelats i ett omprövningsförfarande överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen.

Enligt 3 mom. kan förvaltningsdomstolens beslut i ärenden som avses i 1 mom. överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Enligt 4 mom. får beslut där omprövningsförfarande tillämpas överklagas endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

I 5 mom. bestäms att kommunikationsministeriets och Trafiksäkerhetsverket beslut ska iakttas trots överklagande, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat. Bestämmelsen är motiverad, för till exempel förbud och begränsningar som gäller utrustning som används för EETS utfärdas endast av grundad anledning när utrustningen inte uppfyller kraven. I sådana situationer ligger det i allmänt intresse att förbudet genomförs fullt ut, i den mån det är möjligt.

Enligt 6 mom. överklagas beslut som gäller föreläggande och utdömande av vite samt föreläggande och verkställighet av hot om tvångsutförande eller avbrytande dock enligt bestämmelserna i viteslagen.

25 §. Ikraftträdande. I 1 mom. bestäms om lagens ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft så snabbt som möjligt.

I 2 mom. bestäms att lagen om system för inkassering av elektroniska vägtullar (995/2006) upphävs. Bestämmelserna i den lagen, genom vilka driftskompatibilitetsdirektivet har genomförts, har med några små tekniska ändringar intagits i den föreslagna nya lagen.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

I 12 § bestäms om befogenhet för Trafiksäkerhetsverket att utfärda föreskrifter. I paragrafen bestäms om tekniska krav på EETS och driftskompatibilitetskomponenter. Enligt 12 § 4 mom. kan Trafiksäkerhetsverket vid behov utfärda närmare föreskrifter om dem. Detta är nödvändigt till exempel om kom-

missionen senare beslutar att genom ett nytt beslut precisera de krav som avses i den aktuella paragrafen och som uppräknas i bilagorna II och III till EETS-beslutet.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snabbt som möjligt. Kommissionen antog EETS-beslutet den 6 oktober 2009, och det trädde i kraft den 8 oktober 2009. Den 7 november 2012 sände kommissionen Finland en så kallad EU Pilot-förfrågan om verkställigheten av driftskompatibilitetsdirektivet och EETS-beslutet, vilken föregår eventuellt förfarandet vid förseelser enligt artikel 258 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Kommissionen påpekar i sin förfrågan att enligt artikel 3.4 i driftskompatibilitetsdirektivet ska medlemsstaterna se till att i system för inkassering av vägtull på elektronisk väg ges tillgång till det europeiska vägtullsystemet för elektroniska vägtullar för tunga fordon inom tre år efter att EETS-beslutet trätt i kraft. Således borde medlemsstaterna ha haft förutsättningar att införa EETS senast i oktober 2012. Kommissionen fäster i sin förfrågan särskild uppmärksamhet vid att Finland inte har infört något förfarande för EETS-betalningsförmedlare som är etablerade i Finland att kunna registrera sig i Finland. Enligt artikel 19.4 i EETS-beslutet registret över EETS-betalningsförmedlare vara tillgängligt senast 9 månader efter det att beslutet trätt i kraft, alltså i praktiken den 8 juli 2010.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Det europeiska systemet för elektroniska vägtullar förutsätter att EETS-användarnas personuppgifter behandlas. Enligt 9 § i lagförslaget överlämnar användarna användar- och fordondata till EETS betalningsförmedlare. Den utrustning som monteras i fordonet samlar dessutom in information om EETS-användarnas färdväg inom EETS-områden. Dessa uppgifter hänför sig till identifierade eller identifierbara personer, så uppgifterna är personuppgifter.

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid trygga-

de. Närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Riksdagens grundlagsutskott har i sina utlåtanden (GrUU 35/2008 rd) konstaterat att med tanke på att det föreskrivs om skydd för personuppgifter i en bestämmelse om de grundläggande fri- och rättigheterna är det viktigt att det föreskrivs åtminstone om registrerings syfte, innehållet i de registrerade personuppgifterna, de tillåtna användningsändamålen inklusive om uppgifterna kan utlämnas, förvaringstiden och rättssäkerheten för de registrerade. Dessutom ska regleringen av dessa faktorer på lagnivå vara heltäckande och detaljerad.

Den föreslagna lagen innehåller inga specialbestämmelser om behandling av EETS-användares personuppgifter. I EETS-beslutet bestäms att EETS i fråga om behandlingen av personuppgifter ska uppfylla kraven i EU:s lagstiftning och att det ska säkerställas att i synnerhet personuppgiftsdirektivet och direktivet om integritet och elektronisk kommunikation. I Finland har direktiven i huvudsak genomförts genom personuppgiftslagen och lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Dessa allmänna lagar tillämpas när personuppgifter behandlas med stöd av den föreslagna lagen. För tydlighetens skull hänvisas det till dem i 1 §. På de uppgifter som insamlas med fordonsutrustning blir beroende på den använda tekniken i allmänhet bestämmelserna om lokaliseringuppgifter i 4 kap. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation tillämpliga. Saken beskrivs mer ingående i samband med motiveringen till 1 §.

I 12 § 4 mom. i lagförslaget bestäms om bemyndigande för Trafiksäkerhetsverket att utfärda närmare föreskrifter om de tekniska kraven på EETS och driftskompatibilitetskomponenter, alltså utrustning och programvara som behövs för att använda EETS. Enligt 80 § 2 mom. i grundlagen kan även andra myndigheter än de som avses i 80 § 1 mom. genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande ska vara exakt avgränsat.

Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis angående tillämpningen av 80 § 2 mom. i grundlagen konstaterat att jämfört med bemyndiganden att utfärda förordning räcker det för bemyndiganden att utfärda föreskrifter inte med det allmänna kravet på exakt avgränsning, utan de frågor som bemyndigandet gäller måste preciseras exakt i lag. Bemyndigandet skall dessutom enligt grundlagens uttryckliga bestämmelse ha ett exakt avgränsat tillämpningsområde (GrUU 16/2002 rd). I samband med grundlagsreformen nämndes som exempel på myndigheters rätt att utfärda rättsnormer en teknisk reglering av smärre detaljer som inte inbegriper prövningsrätt i någon större utsträckning (GrUU 19/2002 rd). Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis också behandlat de särskilda skäl som avses i 80 § 2 mom. i grundlagen (GrUU 17/2004 rd). Som särskilda skäl kan anses till exempel att den reglerade verksamheten kräver omfattande yrkesmässig expertis.

Bemyndigandet att utfärda föreskrifter i förslaget till 12 § gäller teknisk reglering om smärre detaljer. Kraven riktar sig mot en begränsad yrkesgrupp, alltså EETS-betalningsförmedlare och vägtullsoperatör. Kraven i den aktuella paragrafen samt bestämmelserna i EETS-beslutet, som det hänvisas till, avgränsar bemyndigandet noggrant. Bemyndigandet är nödvändigt för att eventuell EU-lagstiftning som preciserar de tekniska kraven ska kunna genomföras effektivt.

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter. I förslaget till 16 § 1 mom. bestäms om utseende av anmälda organ som den aktör som ansvarar för bedömningen och övervakningen av driftskompatibilitetskomponenters överensstämmelse med kraven eller lämplighet för användning. Det är fråga om en offentlig förvaltningsuppgift enligt 124 § i grundlagen. Anmälda organs uppgifter innebär dock inte någon betydande utöv-

ning av offentlig makt. Det är fråga om tekniska uppgifter som inte på något betydande sätt ingriper i individens grundläggande fri- och rättigheter.

Enligt grundlagsutskottets utlåtandepraxis innebär tryggnad av kraven på rättssäkerhet och god förvaltning att de allmänna förvaltningslagarna iakttas när ärenden behandlas och att de som handlägger ärenden handlar under tjänsteansvar (GrUU 20/2006 rd). I förslaget till 18 § 2 mom. hänvisas till att de allmänna förvaltningslagarna ska iakttas när anmälda organ sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Där bestäms också att bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar ska tillämpas på den personal som sköter dessa uppgifter. I fråga om skadeståndsansvar hänvisas till skadeståndslagen. Enligt förslaget till 18 § 3 mom. ansvarar det anmälda organet för hela bedömningen, inklusive åtgärder som det haft utomstående tjänsteproducenter att vidta. I förslaget till 24 § bestäms också om överklagande i fråga om anmälda organs beslut.

Trafiksäkerhetsverket och kommunikationsministeriet ska enligt 23 § trots sekretessbestämmelserna ha rätt att få handlingar av de aktörer som berörs av förpliktelserna i lagen för att sköta sina tillsynsuppgifter. Trafiksäkerhetsverket ska dessutom ha rätt att få uppgifter som behövs för att bedöma EETS-betalningsförmedlares goda anseende ur straff- och bötesregistret samt för att utföra sina tillsynsuppgifter få tillträde till EETS-betalningsförmedlares, vägtullsoperatörs och driftskompatibilitetskomponenternas tillverkare eller deras befullmäktigade ombuds lokaler eller andra utrymmen. Dessa befogenheter som föreslås för myndigheterna måste anses motiverade för att de ska kunna sköta sina tillsynsuppgifter.

Med stöd av vad som anförts ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om driftskompatibilitet för elektroniska vägtullsystem

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte och tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om elektroniska system för inkassering av vägtullar samt om det europeiska elektroniska vägtullsystemet (EETS).

Denna lag tillämpas på sådana elektroniska system för inkassering av vägtullar som för att kunna användas kräver installation eller montering av separat elektroteknisk utrustning i eller på fordon.

Denna lag gäller inte små och lokala elektroniska system för inkassering av vägtullar.

På behandlingen av personuppgifter tillämpas personuppgiftslagen (523/1999) och på behandlingen av lokaliseringssuppgifter lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (516/2004), om inte något annat följer av denna lag.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *vägtull* en avgift, skatt eller någon annan betalningsskyldighet som tas ut i samband med fordonstrafik i ett vägtullsområde,

2) *EETS-område* ett vägtullsområde som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/52/EG om driftskompatibilitet mellan elektroniska vägtullsystem i gemenskapen, dvs. en del av Europeiska unionens territorium, en del av det europeiska vägnätet eller en konstruktion

såsom en tunnel, bro eller färja där vägtull tas ut,

3) *EETS-betalningsförmedlare* en juridisk person som uppfyller kraven i 4 § och är registrerad i en medlemsstat där den är etablerad, och som ger tillgång till det europeiska elektroniska vägtullsystemet,

4) *EETS-användare* en fysisk eller juridisk person som ingår ett avtal med en betalningsförmedlare i EETS för att få tillgång till det europeiska elektroniska vägtullsystemet,

5) *vägtullsoperatör* en offentlig eller privat organisation som tar ut vägtullar för fordons trafik i ett EETS-område,

6) *tullkontextdata* den information enligt artikel 6 i kommissionens beslut om definitionen av det europeiska systemet för elektroniska vägtullar och tekniska uppgifter för detta (2009/750/EG) (*EETS-beslutet*) som bestäms av den ansvariga vägtullsoperatören och som krävs för att bestämma de vägtullar som ska betalas för fordonstrafik i ett visst vägtullsområde och för att slutföra vägtulls-transaktionerna,

7) *fordonsutrustning* en sådan helhet av maskinvaru- och programvarukomponenter som krävs för tillhandahållande av EETS och som är installerad eller monterad i eller på ett fordon för insamling, lagring, behandling samt mottagning och överföring av data,

8) *vägtullsdeklaration* en sådan uppgift till en vägtullsoperatör som bekräftar att ett fordon framförts inom ett vägtullsområde och som ges i ett format som betalningsförmedlaren och vägtullsoperatören har kommit överens om,

9) *driftskompatibilitetskomponenter* alla grundläggande komponenter, grupper av

komponenter, delar av helheter eller helheter av anordningar som hör till eller ska anslutas till EETS och som driftskompatibiliteten hos systemet är direkt eller indirekt beroende av, inbegripet såväl materiella föremål som immateriella föremål, såsom programvara,

10) *lämplighet för användning* en driftskompatibilitetskomponents förmåga att uppnå och bibehålla en viss prestanda under drift när den fungerar i enlighet med sitt syfte som en del av EETS i förbindelse med en vägtullsoperatörs system.

3 §

Krav på elektroniska system för inkassering av vägtullar och på det europeiska vägtullsystemet

De elektroniska systemen för inkassering av vägtullar skall grunda sig på en av eller flera av följande tekniska lösningar:

- 1) satellitbaserad positionsbestämning (GNSS),
- 2) mobilkommunikation enligt GSM- och GPRS-standarden,
- 3) mikrovågsteknik med frekvensen 5,8 gigahertz.

4 §

Krav som ska uppfyllas av EETS-betalningsförmedlare

Trafiksäkerhetsverket beviljar EETS-betalningsförmedlare som är etablerade i Finland registrering om de

- 1) innehar certifiering enligt EN ISO 9001 eller motsvarande,
- 2) har den tekniska utrustning och den EG-försäkring eller det EG-intyg som styrker driftskompatibilitetskomponenternas överensstämmelse enligt punkt 1 i bilaga IV till EETS-beslutet,
- 3) påvisar kompetens när det gäller tillhandahållande det elektroniska vägtullsystemet eller inom berörda branscher,
- 4) har en ändamålsenlig soliditet,
- 5) har en kontinuerlig och täckande riskhanteringsplan, som granskas minst vartannat år,
- 6) har gott anseende.

EETS-betalningsförmedlare uppfyller inte kravet på gott anseende enligt 1 mom. 6 punkten om en ansvarsperson hos betalningsförmedlaren under de senaste fem åren har dömts till fängelsestraff eller under de senaste tre åren till bötesstraff för allvarligt brott mot bestämmelser eller föreskrifter om anställningsförhållanden, näringsutövning, bokföring eller skuldförhållanden och gärningen visar att personen är uppenbart olämplig att representera EETS-betalningsförmedlaren.

Om en betalningsförmedlare inte längre uppfyller de förutsättningar som avses i 1 mom., ska Trafiksäkerhetsverket ge denne möjlighet att avhjälpa bristen inom en rimlig tid. Efter att tiden löpt ut ska Trafiksäkerhetsverket återkalla en beviljad registrering, om betalningsförmedlaren inte har avhjälpt bristen och bristen ska betraktas som väsentlig.

5 §

EETS-tjänsternas täckning

EETS-betalningsförmedlare ska med vägtullsoperatörer ingå EETS-avtal som gäller EETS-områden inom 24 månader efter det att betalningsförmedlarna har registrerats enligt 4 § 1 mom.

EETS-betalningsförmedlare ska se till att tjänsten täcker alla EETS-områden. Om EETS-områdena förändras eller det finns någon annan orsak till att tjänsten inte har en full täckning, ska EETS-betalningsförmedlaren inom sex månader återskapa tjänsten så att den har full täckning.

EETS-betalningsförmedlare ska informera EETS-användarna om täckningen av EETS-områden och förändringar i den.

EETS-betalningsförmedlare ska årligen till Trafiksäkerhetsverket ge in en anmälan om vilken täckning deras tjänster har inom EETS-områden.

6 §

EETS-betalningsförmedlares tjänster och tekniska stöd

På EETS-betalningsförmedlares skyldighet att tillhandahålla EETS-användarna tjänster

och tekniskt stöd tillämpas bestämmelserna i artikel 4.4 och 4.5 i EETS-beslutet.

EETS-betalningsförmedlare ska förse EETS-användarna med nödvändig fordonsutrustning som uppfyller kraven i EETS-beslutet. Betalningsförmedlaren ska föra en förteckning över fordonsutrustning som tagits ur bruk och som hänför sig till deras EETS-avtal med användarna.

EETS-betalningsförmedlare ska offentliggöra de avtalsvillkor som de tillämpar på de tjänsteavtal som de ingått med EETS-användare.

7 §

Fakturerings av EETS-användare

I fakturor som EETS-betalningsförmedlare sänder till EETS-användare ska EETS-betalningsförmedlaren serviceavgifter anges skilt från användarnas vägavgifter. Av fakturan ska framgå när och var vägavgifterna uppkom och vad de enskilda vägavgifterna består av, om inte användaren begär sådan fakturerings av betalningsförmedlaren där vägavgifterna inte specificeras.

EETS-betalningsförmedlare ska så snart som möjligt informera EETS-användare om alla vägtullsdeklarationer som inte gjorts och som hänför sig till dennes användarkonto och ge användaren tillfälle att rätta till saken innan indrivning inleds.

8 §

Vägtullsoperatörers rättigheter och skyldigheter

Vägtullsoperatörer ska i fråga om de EETS-områden som de ansvarar för utarbeta och uppdatera förklaringar för EETS-områdena i enlighet med bilaga 1 till EETS-beslutet.

Vägtullsoperatörerna ska på icke-diskriminerande grund i enlighet med artikel 5.3 i EETS-beslutet godkänna alla EETS-betalningsförmedlare som önskar tillhandahålla EETS-tjänster inom de vägtullsområden som vägtullsoperatören ansvarar för.

Vägtullsoperatörerna ska av de EETS-betalningsförmedlare som de står i avtalsförhållande till godkänna all certifierad for-

donsutrustning som är funktionsduglig och för vilken intyg har utfärdats enligt bilaga IV till EETS-beslutet och som inte finns i en förteckning enligt 6 § 2 mom. över fordonsutrustning som tagits ur bruk.

Vägtullsoperatörerna ska elektroniskt hålla en förteckning över alla EETS-betalningsförmedlare med vilka de har avtal, tillgänglig för allmänheten.

Vägtullsoperatörerna ska vid test av vägtullssystem, funktionsstörningar hos EETS samt bedömning av driftskompatibilitetskomponenternas lämplighet för användning handla på det sätt som bestäms i artikel 5.6-8 i EETS-beslutet.

9 §

EETS-användares rättigheter och skyldigheter

EETS-användare kan beställa tjänster från vilken EETS-betalningsförmedlare som helst.

EETS-användarna ska försäkra sig om att alla användar- och fordonsdata som de lämnar till sina EETS-betalningsförmedlare är korrekta.

EETS-användarna ska använda fordonsutrustning enligt EETS-betalningsförmedlarnas anvisningar och se till att fordonsutrustningen fungerar när fordonet framförs inom ett EETS-område.

När en EETS-användare betalar en vägtull till sin EETS-betalningsförmedlare anses han eller hon fullgöra sin betalningsskyldighet gentemot vägtullsoperatören.

10 §

Vägtullar

Den vägtull som vägtullsoperatörerna tar ut hos EETS-användarna får inte överstiga den vägtull som tas ut av andra användare inom samma vägtullsområde.

Vägtullsoperatören ska vid bestämmande av vägtullen tillämpa parametrarna för klassificering av fordon i bilaga VI till EETS-beslutet. Om den fordonsklassificering som används av EETS-betalningsförmedlare avviker från den som vägtullsoperatören använder ska vägtullsoperatörens klassificering

tillämpas, såvida det inte kan påvisas att den är felaktig.

På de avgifter som vägtullsoperatörerna tar ut av EETS-betalningsförmedlare samt på de ansvarsförbindelser mellan vägtullsoperatörer och betalningsförmedlare som gäller vägtullsdeklarationer tillämpas bestämmelserna i artikel 7.2-4 i EETS-beslutet.

11 §

Ekonomisk uppföljning av verksamheten

Vägtullsoperatörer och EETS-betalningsförmedlare ska ordna den ekonomiska uppföljningen och bokföringen av EETS-verksamheterna separat från organisationens övriga verksamhet så att det ekonomiska resultatet av EETS-verksamheterna kan utredas på ett tillförlitligt sätt.

Om samma organisation sköter uppgifterna för både vägtullsoperatörer och EETS-betalningsförmedlare ska den upprätta separata resultaträkningar och balansräkningar för dessa verksamheter och foga dem till bokslutet. Resultaträkningen och balansräkningen, som ska kunna härledas ur organisationens bokföring, ska upprättas enligt bokföringslagen (1336/1997).

12 §

Tekniska krav som ska uppfyllas av EETS och av driftskompatibilitetskomponenter

EETS ska uppfylla de grundläggande krav som anges i bilaga III till EETS-beslutet.

Förutom för uttag av vägavgifter får EETS fordonsutrustning användas för tillhandahållande av andra tjänster som är bundna vid fordonets position. Användningen av fordonsutrustning för andra ändamål får inte störa uttag av vägtullar inom vägtullsområdet.

Driftskompatibilitetskomponenterna inom EETS ska uppfylla de krav som anges i bilaga II till EETS-beslutet. De driftskompatibilitetskomponenter som försetts med CE-märkning anses uppfylla dessa krav.

Trafiksäkerhetsverket kan vid behov meddela närmare föreskrifter om de tekniska krav som avses i denna paragraf.

13 §

Bedömning av driftskompatibilitetskomponenter

På bedömningen av driftskompatibilitetskomponenters överensstämmelse med kraven och lämplighet för användning tillämpas bestämmelserna i bilaga IV i EETS-beslutet.

EG-försäkran om överensstämmelse med kraven ska upprättas av driftskompatibilitetskomponenternas tillverkare eller dennes befullmäktigade ombud. EG-försäkran om lämplighet för användning ska upprättas av driftskompatibilitetskomponenternas tillverkare, dennes befullmäktigade ombud eller EETS-betalningsförmedlaren. På upprättande av EG-försäkran tillämpas bestämmelserna i bilaga IV till EETS-beslutet.

Driftskompatibilitetskomponenter får försees med CE-märkning om de omfattas av en EG-försäkran om överensstämmelse med kraven eller lämplighet för användning eller vardera.

14 §

Avhjälpande av brister hos driftskompatibilitetskomponenter

Om driftskompatibilitetskomponenter som är försedda med CE-märkning och som har släppts ut på marknaden inte uppfyller kraven i 12 §, ålägger Trafiksäkerhetsverket driftskompatibilitetskomponenternas tillverkare eller dennes befullmäktigade ombud att avhjälpa bristerna inom utsatt tid.

Om driftskompatibilitetskomponenternas tillverkare eller dennes befullmäktigade ombud inte iakttar Trafiksäkerhetsverkets åläggande enligt 1 mom., kan verket begränsa komponenternas användningsområde, förbjuda att de används eller bestämma att de ska dras bort från marknaden.

Den som har ålagts en begränsning enligt 2 mom. ska inom den tid som Trafiksäkerhetsverket sätter ut till verket ge in en utredning om verkställande av beslutet.

Trafiksäkerhetsverket ska omedelbart underrätta Europeiska kommissionen och det anmälda organ som saken gäller om de åtgärder som verket vidtagit med stöd av denna

paragraf och ange motiven till dem. Trafiksäkerhetsverket ska dessutom underrätta medlemsstaterna i Europeiska unionen om åtgärder som verket vidtagit med stöd av 1 mom.

15 §

Administrativa tvångsmedel

Trafiksäkerhetsverket kan förena ett förbud eller åläggande som verket meddelat med stöd av 14 § med vite eller med hot om tvångsutförande eller avbrytande på det sätt som bestäms i viteslagen (1113/1990).

16 §

Utseende av ett anmält organ

Kommunikationsministeriet utser på ansökan de organ som svarar för bedömningen eller övervakningen av driftskompatibilitetskomponenters överensstämmelse med kraven eller lämplighet för användning enligt bilaga IV till EETS-beslutet och ser till att organen anmäls till Europeiska kommissionen och till andra medlemsstater i Europeiska unionen.

I beslutet om utseende anges det anmälda organets kompetensområde, fastställs arrangemangen för tillsynen över organet och ställs vid behov även andra krav, begränsningar och villkor som gäller organets verksamhet och genom vilka det säkerställs att uppgifterna blir utförda på ett ändamålsenligt sätt. Ett anmält organ kan utses för viss tid.

17 §

Förutsättningarna för utseende av ett anmält organ

Organet ska vara en i Finland registrerad juridisk person eller en del av en sådan och det ska uppfylla minimikraven enligt bilaga V till EETS-beslutet. De organ som uppfyller bedömningskriterierna enligt relevanta europeiska standarder anses uppfylla dessa minimikrav.

Det anmälda organet ska underrätta kommunikationsministeriet om alla sådana för-

ändringar som kan påverka uppfyllandet av de förutsättningar som anges i 1 mom.

Anmälda organ ska årligen lämna kommunikationsministeriet en redogörelse för sin verksamhet enligt 16 § 1 mom. och dess resultat.

18 §

Utförande av ett anmält organs uppgifter

Ett anmält organ ska när det utför sina uppgifter beakta de bestämmelser, rekommendationer, anvisningar och standarder som gäller objektet samt följa hur de utvecklas inom sitt verksamhetsområde.

När ett anmält organ sköter offentliga förvaltningsuppgifter som avses i denna lag ska det iakttas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), personuppgiftslagen (523/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och samiska språklagen (1086/2003). På anställda vid ett anmält organ ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas när de sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Ett anmält organ kan till sin hjälp anlita utomstående provnings- och kontrolltjänster eller andra tjänster, om den utomstående tjänsteleverantören uppfyller förutsättningarna i 17 § 1 mom. De anmälda organen ansvarar också för de åtgärder som de har låtit någon utomstående utföra och för bedömningen av överensstämmelse med kraven och lämplighet för användning i dess helhet.

19 §

Att återkalla utseende av ett anmält organ

Om ett anmält organ inte längre uppfyller de förutsättningar som föreskrivs i 17 § 1 mom., inte iakttar villkoren i beslutet om utseende eller det annars förekommer allvarliga brister i dess verksamhet, ska kommunikationsministeriet uppmana organet att inom en utsatt tid rätta till missförhållandet. Kommunikationsministeriet ska återkalla beslutet

att utse organet, om organet inte har avhjälpt missförhållandet inom utsatt tid.

Kommunikationsministeriet ska underrätta Europeiska kommissionen och medlemsstaterna i Europeiska unionen om att beslutet att utse det anmälda organet har återkallats.

20 §

Register över EETS-områden

Trafiksäkerhetsverket för ett register över EETS-områden inom finskt territorium. Registret kan föras med hjälp av automatisk databehandling.

I registret lagras följande information om vägtullsområden:

- 1) den vägtullsoперatör som svarar för vägtullsområdet,
- 2) den vägtullsteknik som används,
- 3) tullkontextdata,
- 4) de EETS-betalningsförmedlare som har ingått avtal med den vägtullsoперatör som svarar för vägtullsområdet,
- 5) en områdesförklaring för EETS, som innehåller allmänna villkor för EETS-betalningsförmedlares verksamhet inom vägtullsområdet.

Trafiksäkerhetsverket håller registret över EETS-områden elektroniskt tillgängliga för allmänheten. I fråga om lämnande av registeruppgifter till Europeiska kommissionen och behöriga myndigheter i andra medlemsstater i Europeiska unionen tillämpas bestämmelserna i artikel 19.5 i EETS-beslutet.

Den vägtullsoперatör som svarar för ett vägtullsområde ska underrätta Trafiksäkerhetsverket om förändringar i de uppgifter som avses i 2 mom. Anmälan ska lämnas utan ogrundat dröjsmål.

21 §

Register över EETS-betalningsförmedlare

Trafiksäkerhetsverket för ett sådant register över EETS-betalningsförmedlare som är elektroniskt tillgängligt för allmänheten. I fråga om lämnande av registeruppgifter till Europeiska kommissionen och behöriga myndigheter i andra medlemsstater i Europe-

iska unionen tillämpas bestämmelserna i artikel 19.5 i EETS-beslutet.

Registret över EETS-betalningsförmedlare ska innehålla resultaten av granskningen av den riskhanteringsplan som avses i 4 § 1 mom. 5 punkten.

22 §

Tillsynsmyndigheter

Trafiksäkerhetsverket övervakar att denna lag följs.

Kommunikationsministeriet övervakar de anmälda organ som ministeriet har utsett.

Bestämmelser om tillsynen över behandlingen av personuppgifter finns i personuppgiftslagen och lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation.

23 §

Tillsynsmyndighetens rättigheter

Kommunikationsministeriet och Trafiksäkerhetsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att få de handlingar som behövs för tillsynen över att denna lag följs av EETS-betalningsförmedlare, vägtullsoперatörer, tillverkare av driftskompatibilitetskomponenter eller deras befullmäktigade ombud och av anmälda organ.

Trafiksäkerhetsverket har i egenskap av registeransvarig rätt att årligen kontrollera att de krav som ställs på EETS-betalningsförmedlare uppfylls. För att bedöma kravet på gott anseende enligt 4 § 1 mom. 6 punkten har Trafiksäkerhetsverket rätt att få behövliga uppgifter ur straffregistret och ur bötesregistret enligt 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002).

För att utföra sina tillsynsuppgifter har Trafiksäkerhetsverket rätt att få tillträde till lokaler och övriga utrymmen som EETS-betalningsförmedlare, vägtullsoперatörer och tillverkare av driftskompatibilitetskomponenter eller deras befullmäktigade ombud innehar, med undantag för utrymmen som används för boende av permanent natur.

24 §

Överklagande

Beslut som gäller återkallande av registrering, avhjälpande av brister hos driftskompatibilitetskomponenter och återkallande av utseende får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Omprövning av ett beslut som ett anmält organ har meddelat får begäras hos organet och omprövning av andra beslut av kommunikationsministeriet och Trafiksäkerhetsverket än sådana som gäller återkallande av registrering, avhjälpande av brister hos driftskompatibilitetskomponenter och återkallande av utseende får begäras hos den myndighet som har meddelat beslutet på det sätt som bestäms i förvaltningslagen (434/2003). Ändring i ett omprövningsbeslut får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som gäller återkallande av registrering, avhjälpande av brister hos driftskompatibili-

tetskomponenter och återkallande av utseende får överklagas genom besvär på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Andra beslut som förvaltningsdomstolen har meddelat får överklagas endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Beslut som kommunikationsministeriet och Trafiksäkerhetsverket har meddelat med stöd av denna lag ska iakttas trots överklagande, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Beslut som gäller föreläggande och utdömande av vite samt föreläggande och verkställighet av hot om tvångsutgörande eller avbrytande får dock överklagas enligt bestämmelserna i viteslagen.

25 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om system för inkassering av elektroniska vägtullar (995/2006).

Helsingfors den 7 november 2013

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Bostads- och kommunikationsminister *Pia Viitanen*